

(כל הזכויות שמורות)

אל תחכה לבואם של פליטים נוספים מאנגולה לישראל. אחרי בואם של שני הפליטים באוניה רימון, שהעמידו את ממשלת ישראל בפני הברירה לפגוע בפורטוגל או לזעזע את דעת הקהל הישראלית, ניתנו הוראות חמורות לאוניה הישראלית הבאה שתגיע לחוף אנגולה להציב שמירה קפדנית על הסיפון, לערוך חיפוש מדוקדק באוניה לפני הפלגתה, להחזיר לשלטונות אנגולה כל אפריקאי שינסה להתגנב ולהסתתר באוניה.

קרב לזרואי שהוכרת, "בשער", שהוצאה עליידי תומכי לבון, תופץ בציבור הרחב. מפא"י רצתה למנוע את הפצת החוברת, אך הודעתה של אחדות העבודה, שתדפיס את רוב החוברות בלמרחב במקרה שלא תופץ. הביאה לדיונים נוספים במפא"י.

מפא"י תרצה להקדים את הבחירות להסתדרות, אם תזכה לנצחון בבחירות לכנסת. מניעי ההקדמה: מפא"י רוצה לתקן את תוצאות תבוסתה בבחירות האחרונות להסתדרות. טיבה: נוספת: הקמת שרותי בריאות ממלכתיים לפי דרישת הליברלים, עשויה להביא לנשירה המונית של חברי ההסתדרות. מפא"י מעונינת להנציח את שלטונה, לפני שנשירה כזו תחזק את מפלגות השמאל.

נחום גולדמן לא יעבור בשתיקה על התקפות מפא"י

במדינה

היו אלה דווקא אנשי חיפה בראשותו של יעקב חושי, אח ראש עיר הנמל, שהוזייר את שפירא מפני ההתפוצצות.

בחסאי, אך ביסודיות, התארגנו המקופחים באסיפות חשאיות, כשהם בוחרים להם ועד פעולה שיתבעו העלאת המשכורת ב־50 לירות, וטרואקטיביות, החל משנת 1958. לאחר כשבוע הגיע מספר המצטרפים ל־700, שהוקמו באיזור שמדרום לתל־אביב, למחצית מ־2500 עובדי הדרום.

המעשה הדתיים את אנשי מפא"י, לראי שונה בתולדות הטרור בחברה, הצליחו פועלים להתארגן בלי ידעתם.

במיוחד הרגיזה את הבוסים העובדה, ש־דוקא חברי מפא"י עמדו במערכה נגד שפירא. הם איימו, הבטיחו, קראו וביקשו — אך העובדים לא היו מוכנים לחתור. הם הכריזו שפירא את ועודת הפעולה, שאינן חוקיות מבחינה הסתדרותית, רק לאחר קיום בחירות חזרות לוועדי העובדים, תבעו שבחירות אלה ייערכו מייד.

מפא"י לא היתה מוכנה למאבק מסוכן כל־כך, דוקא ערב הבחירות, על כן המשיכה להשתולל מרגו, לא שינתה את התני הגותה כלפי השובתים. הפועלים עצמם לא רצו לפגוע בצרכנים. השביתה התבטאה, בסך הכל, בכך שהפסיקו לעבוד שעות נוספות. אך עצם המאבק דרש פיתרון מידי. "אותנו לא תשברו." רחביה אופק, ראש המדור לעובדי החשמל הפעיל לחץ, איים על הפועלים: "אנחנו נשבור אותכם כמו את הימאים."

תשובת הפועלים: "נגמרו הימים האלה. אותנו לא תשברו." עוד אותו יום עצמו הוקמו ועדי פעולה ניבחרים במבצר נוסף של ועד העובדים. עובדי תנתה"כוח רידינג הצטרפו, אף הם, לתביעות ועדי הפעולה. באותו שבוע עצמו שבתו גם חמשת אלפי מהנדסים ומספר דומה של רופאים שביתה אזהרה. הם הזהירו שבאם לא ימלאו אחר תביעותיהם, בדבר הגדלת תשלום החוק עד ל־50 אחוז מהמשכורת, הגדלת תוספות שו"נות הניתנות להם ובעיקר — הגדלת שכר היסוד, קודש הקדשים האסור בנגיעה על־פי צו שר האוצר, הם יכריזו על שביתה מלאה, ימשיכו בה עד מילוי תביעותיהם. הבחירות הקרובות והנוק העלול להיגרם למשק עשויים, הפעם, לכפות על מפא"י להיכנס, לפחות, לפשרה עם השובתים ואור לי אף להיכנע להם לחלוטין.

חוק

טכנת החוק

תקנות המסכ"ל של צה"ל שמות דב מיוחד על כלליהירות בצבא. אימון ב־רימונידי, הידוע כאחד מכלי־הנשק המסוכני נים ביותר, מוגבל, בדומה לאימון בשורה של כלי־נשק אחרים, לנוכחותו של קצין מבוגר אחד לפחות. עתה ניסה גאון־מחוקק להעביר סמכות זו לידי נערים בלתי־מוסגים. קבעה הצעת־חוק לחוק חומר־נפץ, ש־הונחה על שולחן הכנסת, לפני צאתה ל־פגרה: גזענים בני 16, הצעירים לפחות בשנתיים מגיל השירות הצבאי, יוכלו להתאמן מעתה בוריקת־רימון, בהדרכתם של בני 18, חסרי־דרגה.

הצעת אנשי משרד הבטחון הורדה, בגלל קירבת הבחירות ופיוור הכנסת. אולם איש לא הבטיח שלא תועלה שנית.

לא היתה זו אלא אחת הדוגמאות של חקיקה מגבילה, מנשלת, או סתם אווילית, הטחה בהדרגה רשת של כפייה מסביב ל־אורח השאנן, שאינו חש מה מתרחש לעיניו.

מס כפול. לא פחות חמורות, אם כי מסוכנות מבחינה כלכלית בלבד, היו כמה וכמה הצעות־חקיקה, רובן ככולן בענייני מיסים, שהורדו מעל לפרק, עד לכינוס ה־כנסת החמישית.

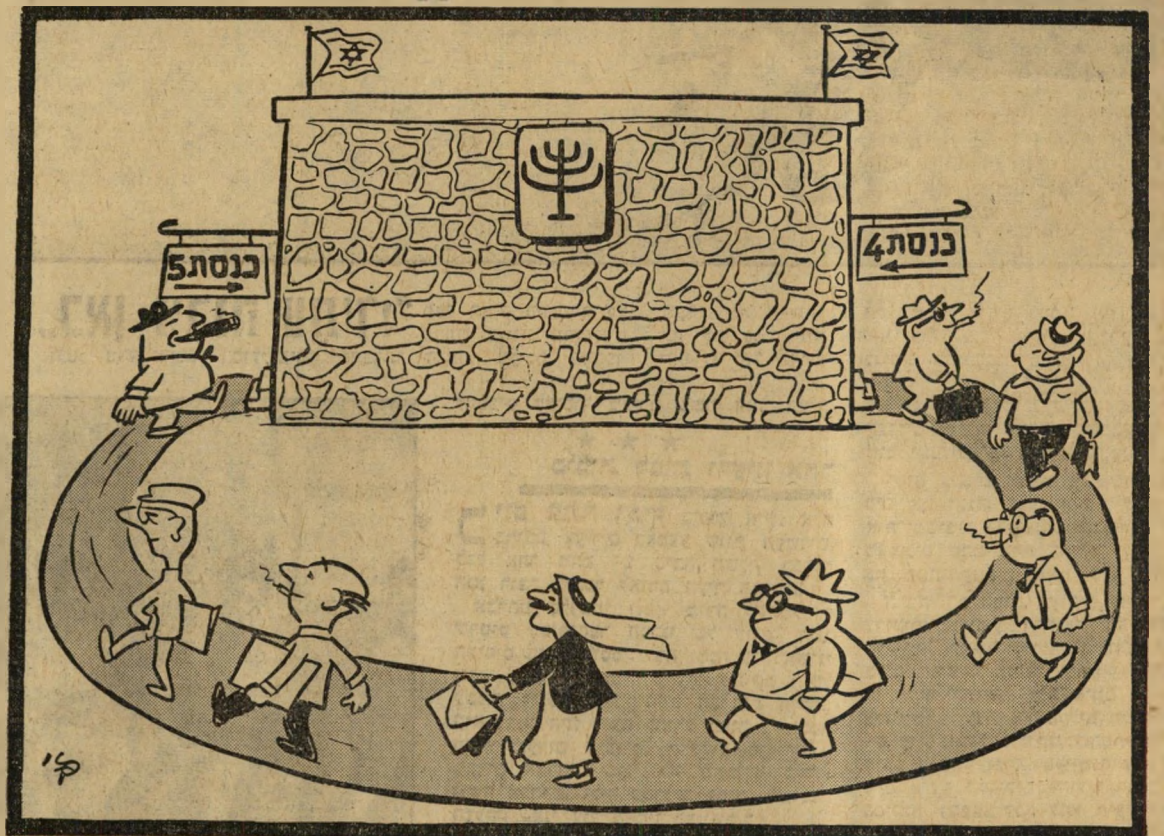
בלטו בין הצעות אלה:

- חוק הביוב, המסמך עיריות להטיל על בעליבתים ומשתכנים (שהם כיום 50 אחוז מתושבי המדינה) אגרת־ביוב.
- תיקון לחוק עיריות, המחייב דיירי הבתים לא רק לסלול את המדרכה שליו בתם, אלא אף לתקנה על חשבונם.
- שורה שלמה של חוקים המטילים חוקים, היטלים ואגרות נוספים על השירותים העירוניים — שכבר מכוסים כיום על־ידי תשלום ארונה ומס עירוני.
- פירושו של דבר: אם תועבר חקיקה זו ככנסת, יצטרך כל אורה, למעשה, לשלם פעמיים עבור שירותי העיריה. פעם באמצע עות ארונה, ופעם — על־ידי מס המתחיס במישרין לשירות המוענק.
- נגד שלטון הקומוניסטים. תחום

שביתות אורה מחושמלת

15 אלף מפרנסים הכריזו השבוע מלחמה על מדיניות־השכר של לוי אשכול ועל משרד־תיו הישירי, אנשי המחלקה המיקצועית של הסתדרות העובדים הכללית. משלושה אגפים שונים תקפו עובדי חברת החשמל, המהנדסים והרופאים את שר האוצר, תבעו, כל אחד בתחומו, את הגדלת שכרם.

פתחו במערכה עובדי חברת החשמל. חברת החשמל איננה רק המעביד הגדול ביותר במדינה, לאחר המדינה עצמה, היא גם אחד המייפעלים הרבים בהם סיגלו לעצמם אנשי מפא"י שיטות ודרכי שלטון של הבוס הגדול יוסף אלמוגי. הבוס של חברת החשמל הוא אליעזר שפירא. שפירא התליט להנהיג בחברת ה־חשמל, שלטון אישי מוחלט, בו נעזר במפת־לגתו. לשם כך, היה עליו להשתלט, תחילה, על הנהלת החברה ועל ועד העובדים. שפירא ניגש למלאכה ביסודיות אופיינית.

אותן הגברות בשינוי אדרות

הוא אסר על נציגי הפועלים הניבחרים של 40 אחוז מכלל עובדי החברה, אנשי מפא"י ולאחרות העבודה, את ההשתתפות הדמורקראטית בוועד. אך בכך לא היה די לו. כדי להשלים את שלטונו היה עדיין צריך להשתלט על הנהלת חברת החשמל. בכך עזר לו לוי אשכול.

לפני כניסתו של שפירא לפעולה, היה קיים שיתוף פעולה בין אנשי משרד הפיתוח המפ"מי, לבין המנהלים. עתה, בשורה ארוכה של קנוניות מסופקות, הביא ועד העובדים, בראשות שפירא, ליצירת סיכסוך בין ההנהלה, משרד הפיתוח והעובדים. לבסוף, בהתערבות האישית של שר האוצר, הוכנסו נציגי העובדים, קרי אליעזר שפירא, להנהלה. כאן באה מכת־נגד קטנה. אנשי הפיתוח התנגדו לכך, שנציגי ועד העובדים יהיו גם חברי הנהלה. שפירא נאלץ להתפטר מ־הועד, נשאר שם כמשקיף בלבד, כשכל שאר הוועד מאנשי שלומו.

שלטון ראשי הקבוצות. שיטת ה־שליטה בה פעלו אנשים אלה היתה ברורה וידועה. היא כונתה, בקרב עובדי החברה, "שלטון ראשי הקבוצות". האנשים שבידם האפשרות להעניק הטבות, בצורת דרישות להעלות משכורת והנאות שונות, הם אנשי ועד העובדים והנהלה. אנשי שפירא דאגו בצורה זו לאנשי ה־500 לירות ומעלה, הש־אירו את בעלי המשכורות הנמוכות מקופחים. במיפעל שר משטר טרוור, שהזכיר את ימי שביתה הימאים החיפאית. למרבה הפלא

* חברת החשמל מעסיקה קרוב ל־5000 פועלים, משרתת חצי מיליון לקוחות וה־מחזור הכספי השנתי שלה — שמונה מיליון לירות בקירוב.

במלחמת הבחירות. גולדמן עוסק עכשיו בבידור ענייני פיצויים ליוצאי ארצות מזרח אירופה, שעברו למערב אחרי 1953 ואינם זכאים לפיצויים. הוא מקבל באופן מתמיד את כל חומר התעמולה המפא"יי העוסק בו, יגיב עליו בחוץ לארץ. הוא ישוב ארצה שבועיים לפני הבחירות.

מפא"י והליברלים ימשיכו להילחם על השלטון בארגוני המועמד הבינוני. לאחר שמפא"י הצליחה להשתלט על ארגון בעלי המלאכה, מתכוננים הליברלים למנוע את השתלטותה גם על ארגון הסחרים. הם הציבו את איש הארגון, שלמה פרלשטיין במקום ה־18 ברשימתם, מנהלים מאבק נמרץ נגד אנשי מפא"י בארגון.

מאבק קשה צפוי למתנגדי מינהל ההפכרה. כל המפלגות דורשות, בהסתמך על תקדימי הבחירות הקודמות, להפסיק את פעולות המינהל גם בבחירות הנוכחיות. אנשי המינהל, שהתרחב בצורה רצינית, מוכרחים למצוא צידוק לקיומם גם בתקופה זו, מתעקשים למנוע את סגירת המוסד לחדשים.

נימונות חירות אחרות העבודה לקיבוצי האחד יגברו. לאחר הסימפוזיון המוצלח בקיבוץ גבים, קיבלה המפלגה שורה של הזמנות לבוא להרצאות ודיונים במשקים צעירים. איש העוסק במקצוע זה: פזיטרק הפלמ"ח, בני מרשק.

מאבקים חדשים על עניני שכר ואירגון ייערכו כאגודות המקצועות השונות של ההסתדרות. הראשונה בתור: הסתדרות הפקידים. עובדי הבנקים ידרשו הקמת חטיבה נפרדת, במסגרת הסתדרות זו. תאריך הבחירות הקרב שיכנע את עסקני מפא"י להיענות לדרישה, בתנאי שיוצב איש משלהם בראשות החטיבה.

יוצאי־אחרות בקבוצת, "המשטר החדש" יחזרו לתנועת הרוח, אחרי שיוצאי־מפא"י כבר פרשו ממנה. אחרי שהרפורסור ערי־ז'בוטינסקי הסכים להיכלל במקום אחרון ברשימת־המועמדים של חרות בכנסת, יעמיד גם עורר־הדין שמואל תמיר את עצמו לרשות המפלגה, ישתתף למענה במלחמת־הבחירות, מבלי להופיע ברשימה. למעשה פירוש הדבר — פירוק קבוצת המשטר החדש.

צפה לכך שמפא"י תנצל את הסרט, "אכסדוס" לתעמולת־הבחירות שלה. במטה הבחירות של המפלגה הועלה רעיון, לפיו תקנה המפלגה הצגות שליומו, תשלב אותן כתוכנית אינזונתית בתוספת נאומו בחירות. לדעת תעמלני המפלגה עשוי הסרט, שהצגתו תחל כשבועיים לפני הבחירות, להסיח את הדעת מפרשיות אקטואליות.